

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s

framställning till Ålands landsting med förslag

N:o 12/1949.

till tillägg till ordinarie inkomst- och utgifts-
staten för landskapet under år 1949.

Omständigheter, som icke voro kända vid uppgörande av landskapets
budget för 1949, ha nödvändiggjort framläggandet av nedan upptagna
tillägg till denna stat.

A. INKOMST.

Kapitalinkomster.

Detta tillägg måste utjämnas genom lån.

B. Utgift.

Egentliga utgifter.

Andra huvudtiteln.

Landskapsstyrelsen.

Behovet av ett kassabitråde på kamrerarkontoret har länge varit känn-
bart. Tillfälligt har det tillgodosetts med anlitande av landskapsnäm-
dens dispositionsmedel, i hopp om att den telefonist, som måste anstäl-
las för telefonväxeln, skulle kunna hjälpa till i kassan, så mycket att
ett biträde bleve obehövligt. Erfarenheten har emellertid redan visat
att detta icke blir fallet. Landskapsnämndens kamreraravdelning har
därför ansett att ett dylikt kassabitråde omedelbart borde anställas

och anslag för ändamålet begäras i denna tilläggsbudget. I enlighet med landskapsnämndens i ärendet fattade beslut föreslås här anslag till inrättande för ändamålet av en arvodestjänst, som borde åtföljas av ett lika stort arvode, som renskriverskas lön jämte nu utgående tillägg. Grundarvodet, 114.600:- per år, är här observerat som tillägg under momentet avlöningar.

Tredje huvudtiteln.

Polisvården.

Liksom i fjärde tilläggsbudgeten för 1948 och på samma grunder upptages här anslag till tillägg till polismännens beklädnadsbidrag. Eventuellt blir anslag till polistillägg även av behovet, men då frågan därom i riket ännu inte, såvitt landskapsnämnden kunnat utröna, är avgjord, har landskapsnämnden planerat att utgiva polistillägg i enlighet med de grunder, som kommer att följas i riket, om polistillägg verkligen bliva beviljade, och observera anslag för ändamålet i ett senare tillägg till landskapets ordinarie stat för innevarande år.

Till kanslitillbehör för nyinrättade överkonstapelstjänsten i Jomala föreslås 5.000 mark.

Fjärde huvudtiteln.

Hälso- och sjukvården.

Ålands allmänna sjukhus.

Beträffande översköterskans och kosthållerskans vid Ålands allmänna sjukhus grundlöner måste samma rättelse, som föreslogs i fjärde tillägget för 1948, även vidtagas för 1949. I ordinarie staten för sistnämnda år har dessutom ett sådant misstag skett att vaktmästarens och hjälpkarlens löner upptagits med belopp, som innefattar även indestillägg. För rättandet av detta misstag föreslås att de nämnda beloppen i sin helhet gottskrivas och de riktiga beloppen insätts i stället. Vid behandlingen av detta ärende har landskapsnämnden prövat rättvist att flytta nämnda befattningshavare en klass uppåt, emedan de tjänstgöra både som vaktmästare, eldare och chaufförer och även vid behov sköta sjukhusets belysningsmaskineri.

Ekonomerna vid sjukhuset har anhållit om löneförhöjning, emedan han i enlighet med landskapsnämndens föreskrift är skyldig att vara på sjukhuset alla vardagar från kl. 11 - 16 och därför icke kan sköta tjänsten som bisyssla, och arvodet är för litet som lön för en huvudsyssla. Landskapsnämnden har ansett sig böra tillmötesgå ansökan sålunda att grundarvodet föreslås höjt med 6.000 mark per år, motsvarande 1 löneklass, en höjning av grundarvodet sålunda från 126.600:- till 132.600:- per år.

Övrig hälso- och sjukvård.

Föreningen Folkhälsan på Åland har i skrivelse till landskapsnämnden

föreslagit att landskapet i den av föreningen för ändamålet iordningställda gården, som utan hyra ställes till förfogande, måtte inrätta och underhålla ett provisoriskt tuberkulossjukhus. För att få möjlighet att göra detta eller att på annat sätt tillgodose behovet föreslår landskapsnämnden att anslaget för tuberkulosens bekämpande måtte höjas med 1.500.000 mark. Ifrågavarande behov kan tillgodoses:

1) Genom att de åländska kommunerna bilda ett kommunalförbund, som i enlighet med den nya tuberkuloslagen inrättar och upprätthåller ett provisoriskt tuberkulossjukhus med åtnjutande av landskapsunderstöd enligt i riket tillämpade grunder.

2) Genom att landskapet inrättar och upprätthåller samma sjukhus under deltagande från kommunerna i enlighet med i ovan angivna lag fastställda grunder och

3) genom att en organisation av enskilda eller föreningar inrättar och upprätthåller detsamma med kommunalt och landskapsunderstöd efter samma grunder.

I alla tre fallen bör kompensation av landskapsunderstödet (respektive landskapsutgiften) vara säkerställd, om detta inte blir avsevärt mycket större än motsvarande statsunderstöd i riket. Att hålla landskapsunderstödet eller landskapsutgiften nere på denna nivå blir främst

beroende av om kommunerna deltaga i kostnaderna i enlighet med den nya tuberkuloslagen. Möjligheterna att inrätta och upprätthålla ett tuberkulossjukhus i detta nu utan fara för extra beskattning är således främst beroende av de åländska kommunernas inställning till frågan. Den kan i varje fall inte lösas utan det tillägg till anslaget för tuberkulosens bekämpande som här föreslagits.

Anslaget till bidrag för upprätthållande av Grelseby sjukhus måste höjas på samma grunder som redan angivits i fjärde tilläggsbudgeten för 1948.

Sjätte huvudtiteln.

Näringsarnas främjande.

Om anslaget till semestervikariearvoden gäller vad i föregående tilläggsbudget är sagt. Anslaget för trädgårdsförsöksfältet i Godby är avsett för en fruktkällare och upptages här, emedan förslaget framställt av föreståndaren för fältet först helt nyligen efter ett besök hos professor Meurman vid rikets försöksstation och därför icke kunde upptagas i det till höstsessionen ingivna förslaget till budget 1949.

Åttonde huvudtiteln.

Anslag för sociala ändamål.

Emedan blindhetsunderstöden mer än fördubblats från 1 januari måste anslaget till sådana utökas i motsvarande mån.

För invalidvården har tidigare icke funnits något anslag, men då behovet av ett tillräckligt sådant nu gjort sig gällande, har ett dylikt här observerats. Detsamma kan sägas om anslaget till reserv- och nödhjälpsarbeten.

Tionde huvudtiteln.

Diverse anslag.

För att möjliggöra utgivande av premier enligt samma grunder som i riket för dödande av rovdjur föreslås texten för anslaget till premier för dödande av sälar ändrad och beloppet utökat, så att det beräknas räcka till för ändamålet.

Kapitalutgifter.

Elfte huvudtiteln.

Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

Landskapsstyrelsen.

För den telefonväxel, till vilken anslag beviljades i 1949 års budget, erfordras tillägg dels emedan kostnaderna stigit utöver vad de då beräknades till och dels emedan växeln för att bli till största möjliga gagn förutsätter speciella telefonapparater, vilka icke inrymdes i det kostnadsförslag, enligt vilket anslaget beräknades. För ändamålet erfordras 120.000 mark.

Undervisningsväsendet.

Vid upptagande av anslaget till indragande av vattenledning till Ålands lyceum och Ålands sjöfartsläroverk förefunnos inga beräkningar över kostnaderna. De numera av stadens myndigheter uppgjorda kostnadsförslagen sluta på 500.000 mark för lyceet och 250.000 mark för sjöfartsläroverket, varför ett tillägg om 600.000 mark blivit av behovet.

Till förnyande av radiotelefonanläggningen vid Ålands sjöfartsläroverk föreslås 190.000 mark. En motsvarande förnyelse planeras vid rikets navigationsskolor.

På framställning av föreståndaren för maskintekniska avdelningen vid nämnda läroverk föreslås ett 300.000 marks anslag dels för ordnandet av elevernas fysiklaborationer och dels för iordningställande av avdelningens maskinlaboratorium. Arbetet är avsett att utföras under detta och följande år, och därför är anslaget betecknat som reservationsanslag.

Kommunikationerna.

På vägavdelningens reparationsverkstad, som är inrymd i Ålands sjöfartsläroverks byggnad, har under sistlidna år utförts så gott som alla reparations- och underhållsarbeten på landskapets bilar och vägmaskiner. Härvid har lånade gassvetsaggregat i stor utsträckning kommit till användning. Emellertid har ej dylika alltid stått till buds, vilket förorsakat förseningar och onödiga omgångar i arbetena. Då numera av en

tillfällighet ett gassvetsaggregat står att köpa, föreslås att 88.000 mark upptages för ändamålet.

Tolfta huvudtiteln.

Inkomstbringande kapitalutgifter.

Bostadsbyggnad för vid vägavdelningen anställda.

Bostadsbristen på Åland, men isynnerhet i Mariehamn med omnejd, har i hög grad försvårat eller helt omöjliggjort besättandet av vissa befattningar. Så t.ex. visade det sig omöjligt att erhålla bostad på södra delen av fasta Åland åt föraren för den av landskapsstyrelsen inköpta grävmaskinen. Vidare bo tvenne av vägavdelningens chaufförer i synnerligen primitiva bostäder, den ena t.ex. i ett med papp från vägavdelningens reparationsverkstad avgränsat utrymme. Det är utan vidare klart att så snart andra tjänster, till vilkas löneförmåner hör bostad, erbjudas dessa, vägavdelningen förlorar svårersättligt manskap. Även borde lokal beredas en vägvakt. Behovet av bostadsbyggnad är således odisputabelt.

För underhållet av vägarna på fasta Åland har det ansetts nödvändigt med tvenne vägmaskinstationer, den ena i Godby och den andra i Mariehamn. I Godby kommer ett garage jämte tvenne bostadslokaler att uppföras så snart byggnadstillstånd erhållits, i Mariehamn åter skulle åtgärderna för stationens inrättande så länge garaget i Sjöfartsläroverket

är disponibelt, inskränka sig till anskaffande av bostäder. I detta sammanhang kan nämnas att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i många fall, när bostäder för befattningshavare och arbetare ej funnits, låtit uppföra dylika.

Frågan om inköp av ett bostadshus i Mariehamn eller omnejd har länge varit aktuell, men det höga priset på fastigheter och de låga hyrorna ha hittills ställt hinder i vägen. Mellertid har under de senaste månaderna ett betydande prisfall på hus ägt rum, varjämte utbudet på dylika blivit större. Då därjämte en förhöjning av hyrorna torde vara nära förestående, har frågan om inköp av bostadsbyggnad nu kommit i betydligt gynnsammare läge.

På denna grund, och då behovet av bostäder är överhängande, föreslås upptagandet av ett anslag om 1.000.000 mark, för vilken summa lämpliga byggnader nu står att köpa i Mariehamns omedelbara närhet.

I anslutning till vad ovan framhållits får landskapsnämnden vördsamast föreslå

att Landstinget måtte fastställa

nedan upptagna tillägg och rättelser

till landskapets ordinarie inkomst- och

utgiftsstat för år 1949 och bemyndiga

landskapsnämnden att upptaga för dess

utjämnande erforderliga lån.

Förslag

till

tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet

Åland under år 1949.

Kap. mom.

A. INKOMST.

Kapitalinkomster.Första avdelningen.

I.	3. Lån	6.692.400:-
	4. Gottskrivna utgifter (126.600:- + 120.600:-)	247.200:-

I kap. 6.939.600:-

I avd. 6.939.600:-

Summa inkomster mk 6.939.600:-

B. UTGIFT.

Egentliga utgifter.Andra huvudtiteln.Landskapsstyrelsen.

I.

1. Avlöningar:

1 kassabiträde, arvode 114.600:-

I kap. 114.600:-

II Ht. 114.600:-

Tredje huvudtiteln.Polisvården.I. Polisinrättningen i Mariehamn.

1. Avlöningar:

Beklädnadshjälp, 12 st. poliser à 1200:- 14.400:-

I kap. 14.400:-

II. Polisväsendet på landet.

1. Avlöningar:

Beklädnadshjälp åt 16 st. poliser à 900:- 14.400:-

Kap. mom.

Kanslimedel åt överkonstapeln i Jomala 5.000:-

II kap. 19.400:-

III Ht. 33.800:-

Fjärde huvudtiteln.Hälso- och sjukvården.Ålands allmänna sjukhus.

II.

1. Avlöningar:

1 ekonom, arvode (132.600:-) 6.000:-

1 översköterska, grundlön (145.200:-) 6.600:-

1 kosthållsföreståndarinna, grundlön (109.200:-) 5.400:-

1 vaktmästare och maskinskötare (120.600:-) 120.600:-

1 hjälpkarl, arvode (114.600:-) 114.600:-

II kap. 253.200:-

IV.

Övrig hälso- och sjukvård.

11. Bidrag för tuberkulosens bekämpande (förslagsanslag) .. 1.500.000:-

13. Bidrag till upprätthållande av Grelsby sjukhus (förslagsanslag) 1.000.000:-

IV kap. 2.500.000:-

IV Ht. 2.753.200:-

Sjätte huvudtiteln.Näringarnas främjande.

I.

Konsulentverksamheten.

11. Semestervikariatsarvoden (förslagsanslag) 40.000:-

I kap. 40.000:-

III

Jordbruket och dess binäringar.

9. Jordbruksförsöksverksamheten:

Trädgårdsförsöksfältet i Godby 300.000:-

III kap. 300.000:-

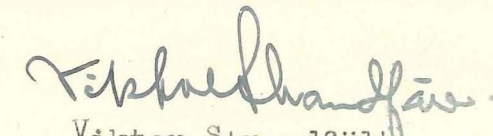
IV Ht. 340.000:-

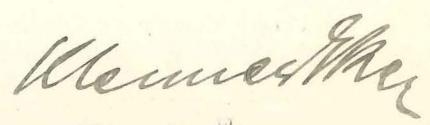
Åttonde huvudtiteln.

I.	<u>Anslag för sociala ändamål.</u>	
8.	Blindhetsunderstöd (förslagsanslag).....	150.000:-
15.	Reserv- och nödhjälpsarbeten (förslagsanslag).....	750.000:-
16.	Invalidvården (förslagsanslag).....	300.000:-
	I kap. 1.200.000:-	
	VIII Ht. 1.200.000:-	
	<u>Tionde huvudtiteln.</u>	
7.	Premier för dödande av rovdjur	200.000:-
	I kap. 200.000:-	
	X Ht. 200.000:-	
	<u>Kapitalutgifter.</u>	
	<u>Elfte huvudtiteln.</u>	
	<u>Icke inkomstbringande kapitalutgifter.</u>	
II.	<u>Landskapsstyrelsen.</u>	
2.	Ny telefonväxel	120.000:-
	II kap. 120.000:-	
IV.	<u>Undervisningsväsendet.</u>	
3.	Till kostnader för inledande av vattenledning till Ålands sjöfartsläroverk och Ålands lyceum	600.000:-
4.	Radiotelefonanläggning vid Ålands sjöfartsläroverk...	190.000:-
5.	Maskinlaboratoriets vid sjöfartsläroverket iordning- ställande (reservationsanslag).....	300.000:-
	IV kap. 1.090.000:-	
V.	<u>Kommunikationerna.</u>	
3.	Verktyg till vägavdelningens reparationsverkstad.....	88.000:-
	V kap. 88.000:-	
VI.	<u>Inkomstbringande kapitalutgifter.</u>	
VI.	<u>Kommunikationerna.</u>	
1.	Arbetarbostäder för vägavdelningen	1.000.000:-
	VI kap. 1.000.000:-	
	XI Ht. 2.298.000:-	
	Summa utgifter mk	6.939.600:-

Mariehamn, å landskapsstyrelsen, den 22 februari 1949.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

 Viktor Strandfält

Landskapskamrer

 Werner Eker